

Martie Hoogeveen fokt allround koeien met bewezen

Margje 63 en Tops als

Het bedrijfsbord bij de oprit en het schilderij aan de wand in de keuken hebben veel betekenis en zijn meer dan zomaar een afbeelding. Het één wordt gesierd door de favoriete koe en het ander door de favoriete stier: Margje 63 en Tops Monitor Legend. En het verhaal bij de twee dieren staat synoniem voor de niet alledaagse fokkerij-ideeën van Martie en Linie Hoogeveen.

tekst Bert Wesseldijk
fotografie Han Hopman en Marja van Liere

In het weiland aan de rand van Vledderveen (Drenthe) graast in alle rust een koppel beste melkkoeien, met uitstekende uiers en benen en robuuste frames. Het niveau qua exterieur ligt opmerkelijk hoog (bedrijfsinspectie boven de 85 punten) en ook qua productie is alles dik in orde – de lat ligt al jaren op 10.000 kg. En wat daarbij in het oog springt is het vaderbeeld. Zo loopt er een zestal koeien en een nieuwmelkse vaars van Tops en bij het jongvee lopen dochters van F 16 en opnieuw Tops. Nee, Martie Hoogeveen is niet een fokker, die vol spanning de driemaandelijke indexdraaien afwacht en steeds weer nieuwe vererfers op de inseminatielijst zet. Hij zoekt naar zekerheid en een flinke mate van allroundheid.

Alleen maar allrounders

Tot 25-30 jaar geleden gebeurde er in stal Hoogeveen weinig op fokkerijgebied. De inseminator bepaalde de stierenkeus. Toen Martie het roer wat in handen kreeg, verdiepte hij zich nadrukkelijk in de materie. Twee vroege Holstein-vererfers die (beperkt) werden ingezet, waren de Canadezen Roybrook Starlite en

Shore Stylist. Beide deden prima werk en staan aan de basis van de twee vooraanstaande koe-families op het bedrijf, de Margjes en de Roosjes. Vervolgens maakte men gebruik van de hoogste stieren van de Nederlandse kaart. Met name String Arko 68 kreeg veel kansen. 'Toen de dochters van die stier aan de melk kwamen, was ik meteen genezen. Koeien met zulke slechte uiers en benen wilde ik absoluut niet,' vertelt Hoogeveen, die zijn stierenkeus daarop stevig aanpaste. Vanaf die tijd gebruikt hij alleen nog maar allrounders. Wat verstaat hij daaronder? 'De cijfers voor uiers en benen moeten sowieso prima zijn. Maar dat is niet alles. Het hele beeld moet kloppen. Dat gaat heel veel op gevoel en is moeilijk uit te leggen,' zegt de Drent, die zijn woorden graag illustreert met een voorbeeld van vandaag: Archibald. 'In eerste instantie heb ik die stier vooral gekozen om zijn afstamming, met Starbuck en Blackstar. Als pink had ik nog niet alle vertrouwen in de Archibalds. Ze waren wat dikkig en kort in de rib. Maar als melkkoe doen ze het prima. Koeien met sterke uiers en benen en kracht. Het mooie van de Archibald-dochters vind ik dat ze goed geven en toch een spiertje op de rug houden. Dat soort koeien zijn vaak ook goed in het eiwit.'

Hoofdstuk apart

Hoogeveen let bij de stierenkeus niet of nauwelijks op productie-index. Wel op de verhouding tussen vet- en eiwitgehalte. En zoals gezegd, op uier en benen zal hij nooit toegeven. 'Verder let ik sterk op afstamming. Ik zie graag Starbuck en Blackstar in de pedigree van de stier. Starbuck

geeft de kracht en Blackstar de fijnheid erbij. Ook het algemene beeld van de stier vind ik belangrijk. Een beeld dat ik het liefst zelf waarneem, in de eigen stal of bij anderen.' Om deze reden schroomt de fokker uit Vledderveen niet om stieren op latere leeftijd (opnieuw) te gebruiken. Zo worden Archibald, Lord Lily, Storm, Design, maar ook Bookie en Tops, vandaag nog ingezet. Zijn naam is al een paar keer gevallen en niet zonder reden: Tops vormt een hoofdstuk apart bij stal Hoogeveen. De eerste vaarzen (7 stuks) van de Monitor-zoon kwamen in het seizoen 1989/90 aan de melk en produceerden gemiddeld 8834 kg 4.56% 3.51%, terwijl de voltallige veestapel op dat moment 9000 kg 4.37% 3.47% gaf. En de dieren bleven het ook op latere leeftijd uitstekend doen. Martie: 'Typisch voor de Tops-dochters is dat ze steeds mooier worden, naarmate ze ouder worden. Daarbij is het helemaal mijn type koeien; wat hangend in de rug en voorzien van veel melktype.' Tops werd steeds doorgebruikt, met als gevolg dat 95% van de koeien Tops-bloed voert. Sommige zelfs twee keer. 'Maar dan komt het enige minpunt van Tops naar boven; licht melken en dus meer kans op melk uitliggen. Qua skelet en zo kan het best, twee keer Tops.' Martie Hoogeveen loopt graag met liefhebbers tussen zijn koeien. 'Als je de Tops-koeien kent, dan leer je ook wat melktype is. Er wordt zo vaak gezegd: "Een grote koe, scherp en hoog op de benen, dat is een mooi melktype." Nou, mooi niet. Wigvorm is heel belangrijk voor melktype. En het zijn vaak koeien met een wat weke rug, die melktypisch zijn.'

Deze Roosje 91 VG-89 (Fatal x EX-90 Prima x VG-87 Tops x VG-87 Stylist) wordt door Hoogeveen aangemerkt als een koe die het midden houdt tussen wat de veehouder zelf graag ziet en wat men op keuringen graag wil. Het resultaat: een 1b-plek op de afgelopen NRM.

n allround stieren voorbeeld

In dubio

Iets waar Hoogeveen als koeienliefhebber steeds vaker tegenaan loopt, is de tegenstelling tussen de dagelijkse praktijk en het keuringscircuit. 'Steeds vaker sta ik in dubio. Als ik koeien meeneem die ik zelf graag zie, dan weet ik bij voorbaat dat ik op de keuring achteraan loop. Dat vergaat meer boeren zo en die haken daarvoor af. Er lopen beslist nog heel veel beste koeien rond in Nederland, die nooit op een show te zien zullen zijn,' meldt Martie, die aangeeft dat sinds hij bezig is met aAa, de liefhebberij voor keuringen is afgenomen. 'Je gaat anders naar koeien kijken en andere koeien waarderen. Voor jezelf zet je koeien voorop, die op keuringen geen waardering krijgen. De favoriete koe in de praktijk is een koe met breedte, harde benen en een wat weke bovenbouw. De "Topskoeien". Dat zijn de koeien die gemakkelijk oud worden. Op keuringen wil men dat niet. Het lijkt wel of men geen kracht in de koeien wil zien, of men niet wil kijken naar koeien die oud kunnen worden. Te vaak worden extreem scherpe koeien voorop geplaatst en wordt het verkocht als melktype.'

Martie en Linie Hoogeveen en hun kinderen Jannie, Wietse en Marlien worden geflankeerd door voorbeeldkoe Margje 63 VG-88 (v. Ideal) en haar negen jaar jonge volle zus! Een strategie die volledig past in het beeld van de Drentse fokker.

Mts. Hoogeveen-Van den Berg in Vledderveen (Dr)

Eigen aan: Martie en Linie Hoogeveen	Gemiddelde productie: 305 10.075 kg 4.14% 3.43%
Omvang: 50 melkkoeien en 50 stuks jongvee	Gemiddelde bedrijfsinspectie: Ruim 85 AV
Areaal: 42 ha, waarvan 7 ha snijmaïs, 6 ha lelies en 29 ha grasland	Melkkoeien van: Tops, Bookie, Ideal, Archibald, Lord Lily, Storm, Lee en eigen stieren
Winterrantsoen: Kuilgras en snijmaïs (60% : 40%), met perspulp, sojaraap en brok	Jongvee van: Denver, Bookie, Storm, Lee, Ideal, Jocko Besne, Design, F 16 en Tops
Zomerrantsoen: Overdag weiden, 's nachts snijmaïs, kuilgras en brok	Actuele stierenkeus: Archibald, Design, Jocko Besne, Istar Aero, Storm, Allen, Lord Lily, Bookie en Tops

Voorbeeldkoe achteraan

Roosje 91 VG-89 (Fatal x EX-90 Prima x VG-87 Tops x VG-87 Stylist) wordt door Hoogeveen aangemerkt als een koe die het midden houdt tussen wat de veehouder zelf graag ziet en wat men op keuringen graag wil. Het resultaat: een 1b-plek op de afgelopen NRM. De koe wordt in de tweede lijst voorspeld op 305 10.900 kg 3.80% 3.55%. Dé voorbeeldkoe van Hoogeveen stamt echter uit de Margje-familie. Het betreft Margje 63, die twee keer op een keuring verscheen en twee keer achteraan in de rubriek liep. Ze meet 1.42 m. en is voor keuringsbegrippen te klein. Desondanks werd ze, met 89 punten voor benen en 88 punten voor uier, ingeschreven met VG-88 en gaf ze in zes lijsten al meer dan 90.000 kg. Haar moeder loopt ook nog in het koppel en wordt bestempeld als de beste fokkoe van het bedrijf. Deze Margje 51 VG-86 stamt uit de combinatie Siegfried (v. Secret) x Tops x Starlite. Zij is bijna 13 jaar en gaf in negen lijsten 110.102 kg 3.71% 3.22%. De oude Margje bracht naast de Ideal

uitstekende dochters van Bookie en Fatel en pas nog werd er tot groot genoegen van Hoogeveen opnieuw een Ideal-telg van haar geboren – negen jaar na volle zus Margje 63!

Nog 18 rietjes

Martie en Linie Hoogeveen genieten van hun bedrijf en hun vee. Ze nemen een bescheiden houding aan, al is er best de nodige reden voor wat trots. Tweeëneenhalf decennium fokkerij heeft z'n vruchten afgeworpen. Inmiddels passeerden vier koeien de grens van 100.000 kg en behaalden vijf koeien van eigen fok de excellentstatus. En op dit moment lopen er in het bosrijke buitengebied van Vledderveen zes koeien (van de 50) die ouder zijn dan 10 jaar. Alles ongetwijfeld als gevolg van prima management en verzorging, maar ook van een stuk fokkerij. Martie: 'Met Tops ervoor wordt het allemaal een stuk gemakkelijker. Die nafok is echt goed.' We spreken overduidelijk met een ware fan van de Monitor-zoon. 'Gelukkig heb ik nog 18 rietjes in de tank.'